

ДОСЛІДНО-ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА РОБОТА З ВИВЧЕННЯ ДОЗВІЛЛЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

У статті висвітлюються педагогічні аспекти дозвіллевої діяльності, аналізуються результати дослідження організації дозвілля студентської молоді та пропонуються найбільш актуальні напрями роботи з молоддю у цьому контексті.

Ключові слова: студентська молодь, дозвілля, дозвіллева діяльність, види дозвілля, вільний час, молодіжна творчість.

Постановка проблеми. Дозвілля робить величезний вплив на всі сфери життєдіяльності людини. Це діяльність самоцінна, пов'язана з різними видами впливу, працею і відпочинком, а також включає в себе такі види діяльності як продовження освіти, суспільно-корисна діяльність, постійне самовдосконалення у професійному плані, що пов'язано з необхідністю особистості у постійному професійному зростанні, щоб пристосуватися до нових соціально-економічних умов життя, бути конкурентноздатною на сучасному ринку праці. Раціональне використання вільного часу сприяє формуванню духовності, фізичної досконалості, задоволенню інтересу і потреб у спілкуванні, творчому саморозвитку молоді людини. Надзвичайно актуальною проблемою є те, що невміння раціонально використовувати вільний час, обирати активні форми дозвіллевої діяльності, наповнювати їх цікавим змістом у поєднанні з матеріальною скрутою, негативними явищами у суспільстві обумовлюють низький рівень культурних запитів, орієнтацій, цінностей, смаків та ідеалів сучасної молоді. Беззмістовне проведення вільного часу містить у собі серйозні небезпеки: призводить до поширення шкідливих звичок, зростання серед молоді кількості адиктивно залежних, ВІЛ інфікованих, посилює криміногенну ситуацію в державі тощо.

Незважаючи на велику кількість досліджень, присвячених вивченню сутності дозвіллевої діяльності, ролі дозвілля у становленні особистості, сучасна соціальна ситуація потребує нового осмислення проблеми дозвілля, нових підходів до змістовного наповнення та організації для різних груп населення.

Аналіз останніх досліджень. Про актуальність зазначеної проблеми свідчить постійний інтерес учених різних галузей наук до її вивчення та широкий спектр досліджуваних питань, зокрема: соціально-філософські проблеми молоді як важливої соціальної групи суспільства (С. Іконнікова, І. Ільїнський, І. Копа, В. Лісовський та ін.); сутність, структура та функції дозвіллевої діяльності (І. Бойчев, В. Богелюк, О. Молчан, І. Петрова, Ю. Стрельцов, Б. Титов, Г. Усачова, Н. Яременко та ін.); психолого-педагогічні аспекти дозвілля, його роль у соціалізації особистості (І. Зверева, І. Зязюн, О. Гриценко, В. Кірсанов, Н. Лавриченко, Л. Міщик, О. Савченко та ін.); організація дозвіллевої діяльності (Т. Завацька, Р. Вайнола, Ю. Жданович, А. Капська, А. Кузьмінський, С. Литвиненко, Г. Майборода, В. Омеляненко, С. Пашенко, Г. Троцько, О. Чернишенко, В. Шпак та ін.); технології та інноваційні форми роботи закладів культури (Ю. Кличко, В. Ковтун, Н. Самойленко, О. Семашко, В. Подкопаєв, Н. Цимбалюк та ін.); виховання особистості в клубах та тимчасових об'єднаннях за інтересами (Н. Бабенко, М. Бушканець, А. Волохов, Н. Заверико, О. Карпенко, Н. Останіна, Д. Пенішкевич, С. Пішун та ін.). Аналіз їхніх праць дає змогу зробити висновок, що дозвіллева діяльність здійснюється за різними напрямками: освітнім, громадсько-соціальним, техніко-трудовим, спортивно-туристичним, санітарно-гігієнічним, природоохоронним, народознавчим, художньо-естетичним (творчим). Це дає змогу всебічно формувати духовність конкретної особистості. Разом з тим ми можемо констатувати, що спектр змістовного наповнення дозвілля сучасної молоді суттєво змінився і залишається недостатньо дослідженим. У зв'язку з цим **метою нашої статті** є висвітлення результатів дослідження організації дозвілля сучасної студентської молоді як важливого чинника соціалізації особистості.

Виклад основного матеріалу дослідження. Реформування нашого суспільства викликало низку проблем серед яких – соціальне розшарування суспільства, зниження життєвого рівня більшості населення, у тому числі молоді, інші негативні наслідки, що знайшло відображення у змінах соціокультурного середовища, функціонуванні освітніх установ, ЗМІ, молодіжних і дитячих об'єднань, релігійних організацій. У зв'язку з цим для соціальної педагогіки актуалізувалися проблеми студентської молоді, пов'язані з різними аспектами суспільної активності, навчання, дозвілля, взаємин із оточуючим середовищем.

Сфера вільного часу та дозвілля завжди були об'єктом наукового інтересу, адже це не просто вільний час або перелік видів діяльності, а важлива складова культури особистості, що має складні і глибокі зв'язки із загальними проблемами сім'ї, роботи, політики, взаємостосунків тощо.

Студентство об'єднує молодих людей, які свідомо та цілеспрямовано оволодівають професійними знаннями, вміннями й навичками, набувають професійних якостей, готуються до виконання важливих професійних, культурологічних, громадсько-політичних, сімейних та інших функцій через навчання у вищих навчальних закладах. Студентський вік (період пізньої юності або ранньої дорослості) – це найсприятливіший період для формування професійних, світоглядних, громадських якостей особистості, розвитку її професійних здібностей і сходження до вершини творчості як передумови подальшої самостійної професійної творчості, центральний період становлення інтелекту і стабілізації рис характеру, трансформації мотивації та всієї системи ціннісних орієнтацій, інтенсивного формування соціальних цінностей. Студентська молодь має специфічні соціальні та психологічні риси, наявність яких визначається як віковими особливостями, так і тим, що їхнє соціально-економічне та суспільно-політичне становище, духовний світ перебувають у стадії становлення.

Факт вступу до вищого навчального закладу змінює віру молоді людини у власні сили, здібності. Водночас досить часто виникає питання про правильність вибору професії, що супроводжується розчаруванням. А відірваність від сім'ї, зміна соціального статусу, навчальні навантаження, сучасна ситуація в Україні стимулює частину молодих людей до різних форм молодіжного протесту, у тому числі й асоціальних (наркоманія, злочинність тощо).

Саме на цьому етапі життя людини формується індивідуальний стиль дозвілля, накопичується перший досвід організації вільного часу, виникає прихильність до тих чи інших занять, тобто реалізується одне із головних завдань людини – розвивати свої здібності, самовдосконалюватися.

У науковій літературі існує кілька підходів до визначення сутності дозвілля, а саме: кількісний – трактує дозвілля як складову вільного часу; діяльнісний – як окремий комплексний вид діяльності особистості з метою самореалізації; інтеграційний – який наголошує, що дозвілля має місце у будь-якій діяльності людини. Всі ці підходи об'єднують теза про те, що у дозвіллі найважливішим є особистісний інтерес і позитивне емоційне забарвлення.

Дозвіллева діяльність також має кілька тлумачень: у широкому розумінні – як форма розвитку суспільства, у вузькому – як певний спосіб життєдіяльності людини, спосіб її самоствердження та спілкування (О. Діба, А. Жарков); як процес активного засвоєння особистістю суспільних та виробничих відносин, що залежить від її інтересів і потреб, політичного, культурного та морального розвитку (А. Жарков, В. Чижиков); як підсистема духовного та культурного життя суспільства, що поєднує у собі соціальні інститути, які забезпечують поширення та засвоєння культурних цінностей з метою формування творчої особистості (О. Золотарьова, М. Максютін, О. Пальцева).

Педагогічна наука виділяє організацію дозвіллевої діяльності в окремий напрям – педагогіку дозвілля (А. Воловик). Педагогіка дозвілля вивчає шляхи та методи освіти й виховання особистості у дозвіллевій сфері, розкриває зміст такої діяльності, виокремлює напрями цілеспрямованої роботи соціальних інституцій по організації дозвілля. Педагогічно доцільно організована дозвіллева діяльність сприяє тому, що особистість має можливість не тільки реалізувати свої особистісні запити у вільний час, а й розвивати різні сфери своєї особистості, як то інтелектуальну, емоційну, естетичну, фізичну, духовну, творчу. Педагогіка дозвілля спрямовує особистість на раціональну організацію свого вільного часу, на його доцільність та змістовну наповненість. Педагогічна сутність дозвіллевої діяльності студентів визначається тим, що дозвілля – це необхідний та невід'ємний елемент їхнього способу життя, який є простором для задоволення студентами потреб у творчому самовираженні, духовно-культурному зростанні, інтелектуальному та фізичному самовдосконаленні, виконанні широкого кола соціальних ролей, і тому розглядається як найбільш сприятливе виховне поле. Дозвіллева сфера містить у собі великі виховні можливості на основі використання культурних цінностей суспільства. Повноцінна реалізація виховного потенціалу дозвіллевої сфери обумовлена педагогічно доцільною організацією культурно-дозвіллевої діяльності, де робиться акцент на духовно-культурний, творчий, інтелектуально та фізично розвивальний компоненти.

Із соціально-педагогічної точки зору, дозвілля студентів розглядається як: вільний від навчання час, який використовується для духовного і фізичного розвитку; час відпочинку; час духовного спілкування, де їм надається можливість вільного вибору суспільно й особистісно значущих соціальних ролей; сфера, у якій повноцінно розкриваються їхні природні потреби свободи та незалежності, активної діяльності та самовираженні; діяльність, що розкриває можливості студентів, їхні творчі здібності у найбільш доцільному застосуванні; соціальне середовище, у якому студенти відкриті для впливу різних соціальних інститутів й організацій. Як зазначає Т. Алексеєнко, "... дозвілля молоді повинно бути не тільки цікавим, а й змістовно наповненим, спрямованим на формування базових соціальних і моральних цінностей, ціннісних ставлень, розвиток соціально-моральних якостей, збагачення позитивного досвіду і профілактику негативних, шкідливих звичок та девіантної поведінки" [6, с. 143].

Дозвілля приваблює молодь своєю нерегламентованістю та добровільністю вибору різних форм, демократичністю, емоційною насиченістю, можливістю поєднати фізичну й інтелектуальну, творчу та споглядальну, професійну й ігрову діяльність. Нами було проведено соціально-педагогічне дослідження дозвілля студентської молоді м. Ніжина. Предметом дослідження ми визначили змістовне наповнення способів організації дозвілля студентської молоді.

Дане дослідження проводилося студентами факультету психології та соціальної роботи НДУ імені Миколи Гоголя у вищих навчальних закладах м. Ніжина II-IV рівнів акредитації: у Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя, агротехнічному інституті, училищі культури і мистецтв ім. М. Заньковецької, медичному коледжі.

Опитування респондентів у формі анкети стосувалося визначення переваг молоді у виборі форм проведення власного дозвілля та їх змістовного наповнення. Вік студентів, які брали участь в опитуванні – 17-21 рік, усього – 688 респондентів різної статі всіх курсів навчання.

Одним із найцікавіших, в плані отриманих якісних і кількісних результатів, питань анкети було запитання "У який спосіб ти проводиш своє дозвілля?". Відповідь респондента на нього передбачала не лише вибір із переліку запропонованих видів дозвілля тих, які йому подобаються, а й надання якісної інформації, а саме: деталізацію та конкретизацію щодо конкретних форм, видів та заходів. Завдяки такому поєднанню, дане запитання дозволило оцінити та визначити не лише найбільш популярні види дозвілля у студентському середовищі, а ще й доповнити цю інформацію якісними характеристиками, які можуть стати у нагоді при розробці та здійсненні творчих заходів для молоді: соціальної реклами, орієнтованої на студентів як цільову аудиторію; формуванні громадської думки студентської молоді стосовно питань організації дозвілля. Окрім того, інформація щодо того, яку художню літературу, музику, телепередачі люблять сучасні студенти може допомогти зрозуміти їх внутрішній світ, актуальні потреби, світогляд тощо.

Відповідно і аналіз результатів, отриманих по даному запитанню анкети нами було здійснено в кілька послідовних етапів. По-перше, ми представили результати щодо переваг молоді у сфері дозвілля (рис. 1); по-друге, проаналізували кожен із зазначених видів дозвілля, виходячи із зазначених респондентами якісних даних (рис. 2 – 4).

Кількісні результати щодо переваг студентської молоді м. Ніжина у видах дозвілля відображені на діаграмі (рис. 1).

Як свідчать результати дослідження, найпопулярнішими способами проведення дозвілля студентської молоді м. Ніжина є прослуховування музики, перегляд кінофільмів та спілкування у соціальних мережах, кожен із яких обрало більше 50% респондентів. Слід зауважити, що, на нашу думку, прослуховування музики не є самодостатньою формою дозвілля, а скоріше, виступає як фон для інших.

Поширенню зазначених способів проведення власного дозвілля сприяє розвиток комп'ютерної техніки, популяризація мережі Інтернет у молодіжному середовищі, а також їх доступність і майже цілковита безкоштовність. Окрім того, музика, кіно є можливими темами для спілкування у молодіжному середовищі, одним із способів якого є соціальні мережі. Слід також зазначити, що внаслідок послаблення ролі сім'ї та освітніх закладів у соціалізації сучасної молоді, кінематограф має значний вплив на поведінку молоді, формування ціннісних орієнтацій та світогляду взагалі.

Більше третини респондентів відзначили, що одними із притаманних їм форм дозвілля є перегляд телепередач та відвідування клубів/дискотек. На нашу думку, популярність у студентському середовищі такої форми дозвілля як перегляд телепередач ілюструє та підтверджує думку науковців про значний вплив сучасного медійного простору на становлення і розвиток молодого покоління.

У той же час, популярність такого виду дозвілля як відвідування клубів і дискотек пов'язане зі зростанням ролі інтимної сфери у житті студентської молоді, її прагненням до набуття досвіду сексуальної поведінки, пошуком сексуальних партнерів тощо. Окрім того, спілкування у клубах та дискотеках є частиною молодіжної субкультури, яке ілюструє не лише їх прагнення до розваг, а й достатність їх матеріального забезпечення, адже проведення дозвілля в такий спосіб потребує певних матеріальних витрат. Можливо, саме цей фактор впливає на те, що цей спосіб дозвілля обрало лише третина респондентів.

Всупереч загальному уявленню про сучасну молодь як про таку, що має низький рівень культури, не прагне долучатися до української та світової культурної спадщини, потреби якої обмежуються суто споживацькими та репродуктивними, більше 20% опитаних зазначили у своїх відповідях, що проводячи своє дозвілля вони читають художню літературу (26,9% опитаних), а також відвідують театри та/чи концерти (23,3%).

Зазначені на гістограмі дані (рис. 2), дають змогу констатувати, що найбільш популярним музичним напрямом, який слухають студенти є рок-музика. Цей жанр зазначили у своїх анкетах 28,2% респондентів, які обрало прослуховування музики як один із притаманних їм способів проведення дозвілля. Другою по популярності йде поп-музика (22,8%). Слід також окремо відзначити, що класична музика, у процентному співвідношенні отримала приблизно рівну кількість виборів з такими популярними напрямами музики як клубна музика та реп (11,8% та 13,1% відповідно).

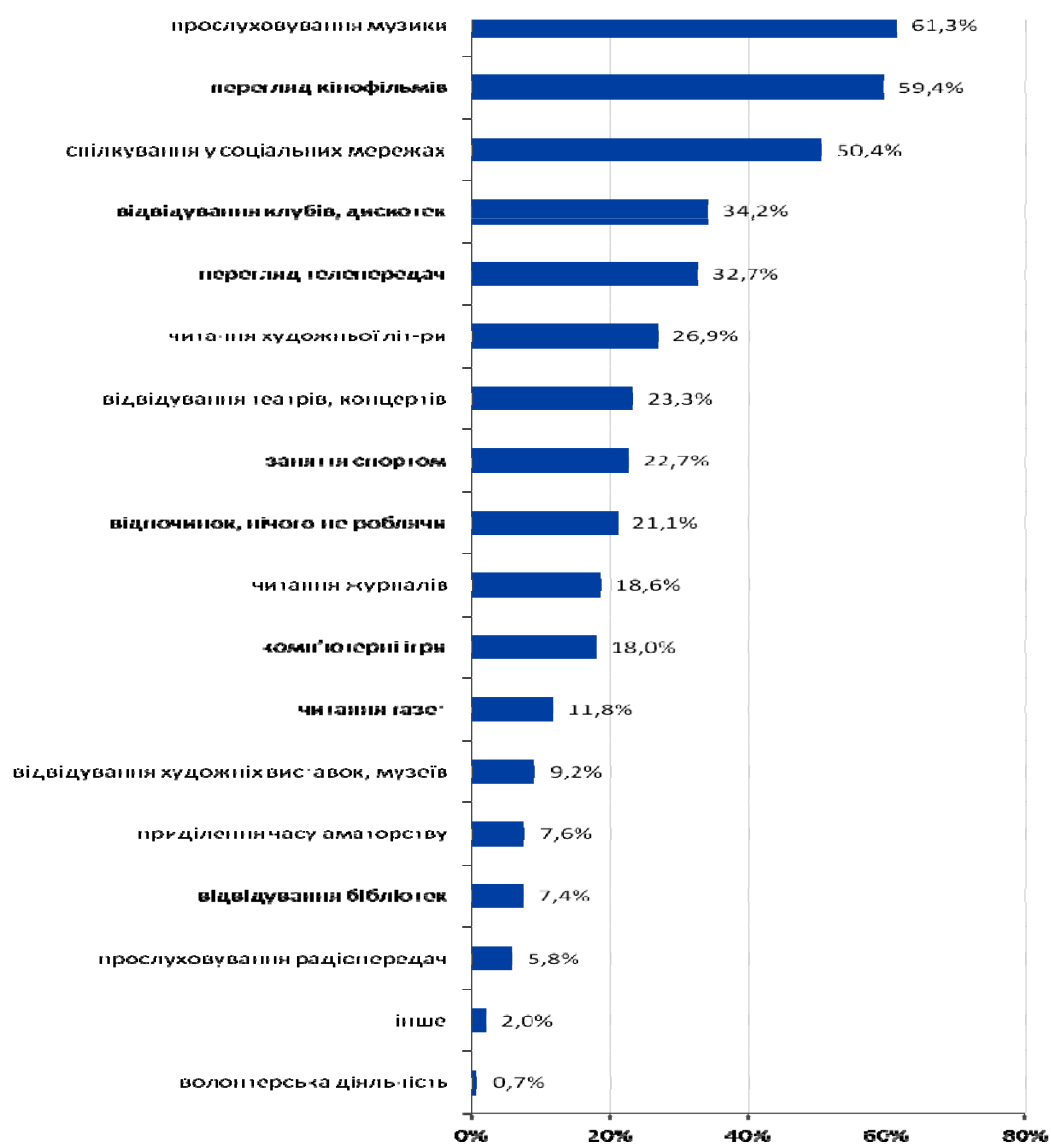


Рис. 1. Переваги студентів м. Ніжина щодо видів дозвілля

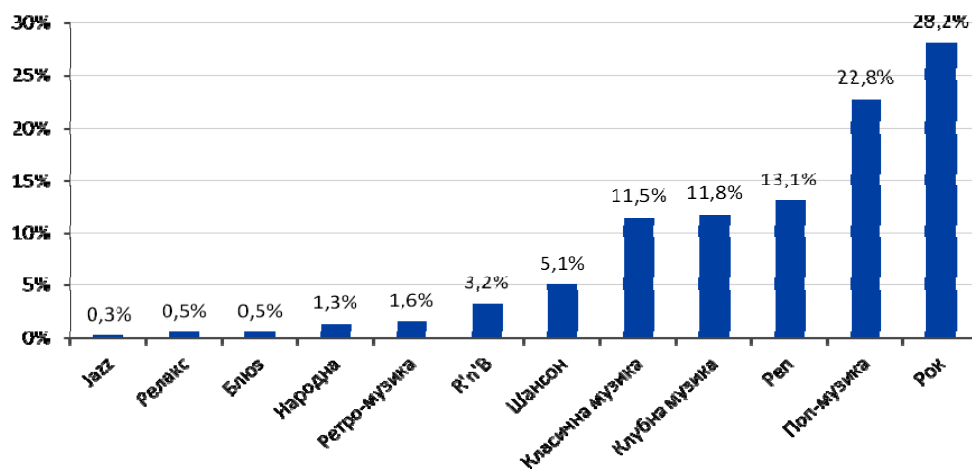


Рис. 2. Переваги студентів м. Ніжина щодо жанрів музики

Цікавим є також той факт, що за результатами проведеного дослідження виходить, що заняття спортом як форма дозвілля має приблизно однакову кількість прихильників із абсолютно протилежним способом проведення вільного часу: відпочинком нічого не роблячи (22,7% та 21,1% відповідно).

Найменш популярним способом проведення дозвілля є волонтерська діяльність. Проте, на нашу думку, це скоріше відображає не небажання молоді займатись цим видом діяльності, а відсутність можливостей для добровільної участі у суспільно корисній діяльності.

Далі розглянемо якісні характеристики найпопулярніших із зазначених видів дозвілля.

Щодо улюблених жанрів кіно, які дивиться сучасне студентство, то із результатів дослідження слідує, що найбільш популярним жанром кіно серед студентської молоді міста є комедії. Цей жанр у своїх анкетах зазначили 32% респондентів, які обрали перегляд кінофільмів як притаманний їм спосіб проведення дозвілля. Зі значним відставанням у відсотковому відношенні другим у цьому рейтингу іде жанр мелодрам – 18,9%. Усі інші жанри зазначили у своїх відповідях менше 10% респондентів. Серед них варто відзначити такі жанри кіно як фільми жахів та драми, які отримали 8,9% та 7,7% відповідно.

Третім за популярністю способом проведення дозвілля студентської молоді м. Ніжина є спілкування у соціальних мережах. Представимо графічно рейтинг соціальних мереж, зазначених в анкетах респондентів, які обрали цей спосіб проведення дозвілля (рис. 3).

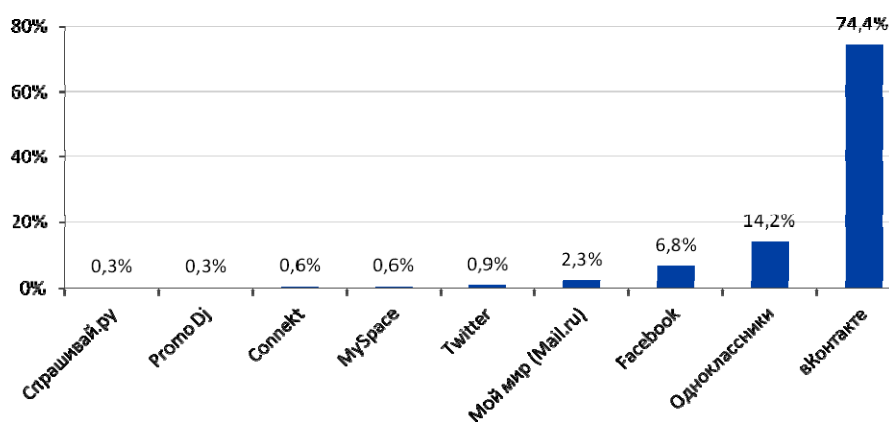


Рис. 3. Улюблені соціальні мережі студентів м. Ніжина

Із наведених даних видно, що найбільшою популярністю у студентському середовищі користується соціальна мережа "ВКонтакте", яку обрали 74,4% респондентів, які зазначили, що спілкування у соціальних мережах є притаманним для них способом проведення дозвілля. Другою по популярності є соціальна мережа "Однокласники" (14,2%), третьою – Facebook (6,8%).

Четвертим за популярністю способом проведення дозвілля студентської молоді є відвідування клубів/дискотек. Проте, відповідь на дане питання не передбачала якісної характеристики – зазначення назв клубів та дискотек. Тому, повторимо лише, що у такий спосіб своє дозвілля проводять 34,2% респондентів. Причому, слід зазначити, що серед дівчат цей спосіб є більш популярним, аніж у хлопців: 37,5% проти 26,7%.

Наступним по популярності видом дозвілля є перегляд телепередач. Загалом респондентами у своїх анкетах було зазначено більше 46 назв. Серед них переважають популярні на сьогодні шоу-програми, реаліті-шоу, програми новин, гумористичні програми (новини, "Х-фактор", "Україна має талант" та ін.).

Ті респонденти, які зазначили читання художньої літератури як спосіб проведення дозвілля назвали у своїх анкетах прізвища 77 авторів. Серед них присутні як загальновідомі класики, так і сучасні митці; як прозаїки, так і поети. Найбільш популярними письменниками у студентському середовищі є Т.Шевченко (6%), П. Коельо (5,5%), І. Франко (5%), Л. Дошвар (5%), М. Булгаков (4,5%), В.Шекспір (4,5%) та Д. Браун (4,5%). Серед усіх інших варто також назвати таких письменників як І. Карпа, Дж. Лондон, Ф. Достоєвський та С. Майер.

Наступним способом проведення дозвілля за популярністю студентському середовищі є відвідування театрів і концертів. Відповідь на дане питання не передбачала якісної характеристики – зазначення театрів чи концертів, які відвідують студенти. Тому, повторимо лише, що у такий спосіб своє дозвілля проводять 23,3% респондентів. Причому, слід зазначити, що серед дівчат цей спосіб є більш популярним, аніж у хлопців: 26,6% проти 15,7%.

Останнім способом проведення дозвілля, який ми вважаємо за доцільне проаналізувати – це заняття спортом. Представимо рейтинг популярності видів спорту графічно (рис. 4).

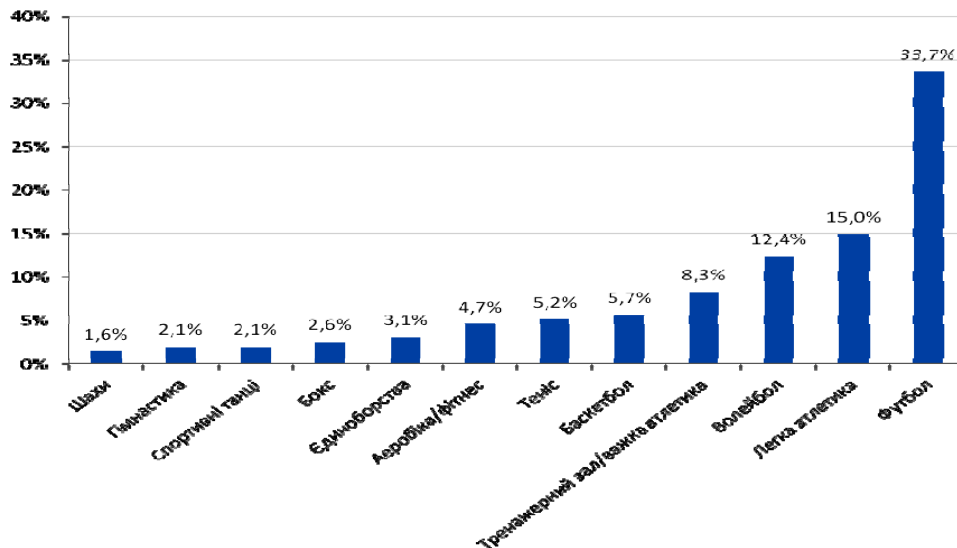


Рис. 4. Найпопулярніші види спорту студентів м. Ніжина

Із наведених даних слідує, що найпопулярнішим видом спорту серед студентів міста є футбол. Майже вдвічі менша кількість молоді займається легкою атлетикою та волейболом. Усі інші види спорту отримали менше 10% виборів.

Наступним питанням анкети було: "Чому ти обрав саме ці способи проведення дозвілля?", яке було спрямоване на визначення провідних мотивів вибору тих чи інших способів проведення дозвілля. Відповіді респондентів на нього розподілились наступним чином (рис. 5).

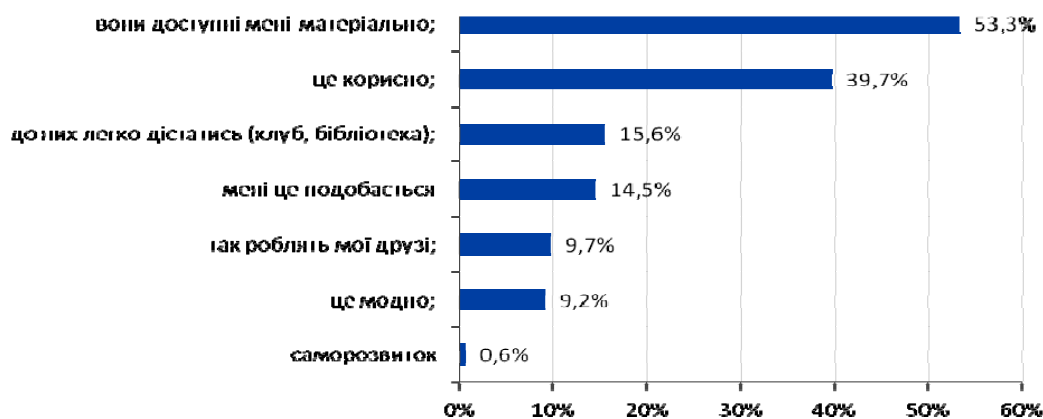


Рис. 5. Результати відповідей респондентів на питання анкети "Чому ти обрав саме ці способи проведення дозвілля?"

Із наведених даних можна зробити висновок, що провідним мотивом вибору способу проведення дозвілля є їх матеріальна доступність для студентів, про що у своїх відповідях зазначили 53,3% респондентів (367 осіб). Наступним мотивом є корисність обраного способу проведення вільного часу – 39,7% респондентів (273 особи); на третьому місці у цьому своєрідному рейтингу розташувався мотив географічної близькості – 15,6% респондентів (107 осіб) та очевидний варіант "мені це подобається", який не було занесено до анкети як варіант відповіді при її розробці, але 14,5% респондентів (100 осіб) зазначили його у своїх відповідях.

Вплив модних тенденцій та друзів на вибір способу проведення власного дозвілля відзначили у своїх відповідях 9,7% та 9,2% респондентів (63 та 67 осіб відповідно).

Висновки. Отже, результати дослідження переваг студентської молоді у проведенні дозвілля свідчать про те, що на сьогодні актуальною є проблема організації різних видів дозвіллевої діяльності, зокрема, найбільш актуальними напрямками роботи з молоддю слід вважати: спортивно-туристичний, організацію молодіжного дозвілля та підтримку молодіжної творчості. Перевага зазначених напрямів роботи над іншими визначається особистісними потребами молоді та недостатньою діяльністю вищих навчальних закладів, громадських організацій і державних установ у цих напрямках, а також їх взаємодією.

Здійснення спортивно-туристичного напрямку відображає потребу молоді у розширенні можливостей для занять спортом, створення для цього спортивних майданчиків, а розвиток туризму – створення та інформування молоді про програми обміну студентами, туристичні поїздки за кордон тощо.

Реалізація попереднього напрямку частково вирішує проблему організації молодіжного дозвілля. Проте, виходячи з переваг молоді щодо способів проведення власного дозвілля, можна сказати, що першочерговими у цьому напрямі є створення і функціонування кінотеатрів, літературних кафе, використання потенціалу соціальних мереж, де студентська молодь могла б отримати корисну для себе інформацію, обмінюватись думками з приводу подій, що відбуваються тощо.

Підтримка молодіжної творчості як напрям діяльності державних органів і установ, громадських організацій, ВНЗ може полягати у створенні центрів молодіжного дозвілля, спеціальних стипендіальних фондів для обдарованої молоді, збільшення кількості мистецьких заходів громадянського спрямування тощо. Разом з тим, результати дослідження підкреслюють нагальність підтримки молодіжних ініціатив та чітке окреслення можливих перспектив розвитку соціокультурного середовища у чому ми вбачаємо подальшу перспективу дослідження дозвілля студентської молоді.

Використані джерела

1. Воловик А. Педагогіка дозвілля: Підручник / А. Воловик, В. Воловик. – Харків: ХДАК, 1999.
2. Завацька Л. М. Технології професійної діяльності соціального педагога. Навчальний посібник для ВНЗ. [Текст] / Л. М. Завацька. – К. : Видавничий Дім "Слово", 2008. – 240 с.
3. Никитский М.В. Теоретические и исторические аспекты современной социокультурной анимационной деятельности / М.В. Никитский // Вести ПСТГУ. Серія 4: Педагогіка. Психологія. – 2008. – № 10. – С. 90-93
4. Пашенко С. Ю. Підготовка соціальних педагогів до організації освітньо-дозвілдової діяльності учнівської молоді [Текст]: Автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / С. Ю. Пашенко / Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – К., 2000. – 19 с.
5. Пішун С. Г. Формування культури дозвілля студентів вищих навчальних закладів в умовах роботи студентського клубу [Текст]: Автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.07 / С.Г. Пішун / Інститут проблем виховання АПН України. – К., 2005. – 19 с.
6. Соціальна педагогіка: словник-довідник / За заг. ред. Т. Ф. Алексєєнко. – Вінниця : Планер, 2009. – 542 с.
7. Чернишенко О. І. Соціокультурна діяльність соціального педагога: методичні рекомендації / О. І. Чернишенко / за ред. Вайноли Р.Х. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. – 270 с.

Kononchuk A.

EXPERIMENTAL WORK ON STUDYING LEISURE UNIVERSITY STUDENTS

Reforming our society has caused a number of problems, as reflected in changes in the socio-cultural environment. In this regard for social pedagogy was highlighted problems of university students related to various aspects of recreational areas. The purpose of this article is to report the research results of leisure modern university students as an important factor of socialization.

With the social and educational point of view, it is entertainment – an essential element of their lifestyle, which is a space to meet the needs of students in the creative self-expression, spiritual and cultural growth, intellectual and physical perfection.

The subject of the study, we determined the content of the ways of leisure university students (interviewed 688 respondents).

The results of the study, the most popular means of entertainment Nizhyn university students are listening to music (61.3%), watching movies (59.4%) and communication in social networks (50.4%). The leading motive for the choice of leisure activities is their material accessible to students (53.3%), the usefulness of the chosen way of spending leisure time (39.7%), geographical proximity (15.6%).

Thus, the results of study of the student youth in recreational suggest that the most relevant areas of work with young people should be considered: sport and tourism, leisure and youth organization supporting youth work. The advantage of these trends over the other is determined by the personal needs of the youth and the lack of activity of higher education institutions, NGOs, government agencies in these areas of work, and their interaction.

Key words: college students, leisure, leisure activity, leisure activities, leisure, youth work.

Стаття надійшла до редакції 29.10.2014